

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ»

Педагогічна наука сьогодні разом з усім українським суспільством переосцінюють досвід минулого і здійснюють спробу передбачити майбутнє. Вірогідні підстави для цього надають саме історико-педагогічні знання. Курс "Історія педагогіки" посідає важливе місце у системі університетської педагогічної освіти, оскільки покликаний сформувати у майбутнього педагога-професіонала історико-педагогічне світобачення, розвинути професійне мислення, викарбувати індивідуальний стиль у роботі з учнями. Історія педагогіки є частиною історії культури людства, тому дозволяє залучити студентську молодь до демократичних загальнолюдських цінностей.

Історія педагогіки гуманістична за своєю суттю, оскільки досліджує діяльність окремих особистостей, соціальних груп щодо розвитку шкільництва, освіти, науки. Та сьогодні існують чималі протиріччя й перешкоди, перш за все, щодо змісту та логіки викладу навчального матеріалу даного курсу. Залишається не здоланою прив'язка навчального матеріалу курсу до суспільно-історичних формацій, - явище, аксіоматичне для підручників з історії педагогіки радянських часів і практично подолане нині вітчизняними соціальними науками, та не педагогікою. Поодинокі спроби реалізувати нові підходи до змісту й структурування навчального матеріалу з історії педагогіки здійснюють російські вчені, - О.Н. Джурінський, О.І. Піскунов, В.О. Сітаров, - підручники яких набули поширення протягом останніх років і в Україні. Пропонується паралельний розгляд історичного розвитку педагогічної думки й практики виховання у різних народів в один і той же хронологічний період. Ті нечисленні українські видання, якими ми послуговуємося сьогодні, переважно покликані заповнити прогалину щодо історії української педагогіки, яка, безперечно, у багатьох аспектах залишається "terra incognita" для дослідників, та здебільшого розглядається авторами у відриві від загальноєвропейського, загальносвітового педагогічного контексту.

Увага студентів нині, як і десять-двадцять років тому, переважно концентрується на характерних особливостях теоретичної і практичної спадщини певних педагогічних діячів (зарубіжних і вітчизняних), аналізуються шкільні реформи, спроби модернізації освіти тощо. Та у такий спосіб не досягається широта і глибина педагогічного світогляду молододі людини; студенти вчать виділяти й аналізувати відмінності різних педагогічних концепцій, не усвідомлюючи зв'язків із загальними шляхами розвитку світової культури.

Історико-педагогічні знання як частина певних загальнофілософських

теорій значною мірою сприяли становленню соціально орієнтованого західноєвропейського громадянського суспільства, яке ми сьогодні визнаємо взірцем. Витоки європейської демократії полягають у “договірній теорії походження держави” Дж.Локка, а відтак – і в його емпірико-сенсуалістичній концепції виховання, в ідеї вільного виховання Ж-Ж.Руссо, теоріях громадянського виховання представників німецької Просвіти. Без усвідомлення і засвоєння цих знань неможливо уявити гуманну людину, педагога майбутнього.

Можна стверджувати, що основними напрямками оновлення змісту навчального курсу “Історія педагогіки” є:

- цілісність викладу історії педагогіки як складової частини єдиного культурно-історичного процесу;
- поширення соціально-антропологічного підходу, який нині широко використовується у процесі вивчення гуманітарних дисциплін, зокрема, історії (Л.Февр, Ж.Ле Гоф, М.Блок);
- підсилення суто виховного аспекту під час подачі навчальної інформації, сприяння розвитку самостійних оціночних суджень студентів щодо певних педагогічних подій, явищ, фактів.

Література:

1. История педагогики и образования: Учеб. пособие /Под ред. академика РАО А.И.Пискунова. – М.: ТЦ Сфера, 2001. – 512.
2. Ситаров В.А. Дидактика: Учеб. пособие /Под ред. В.А.Сластенина. – М.: “Академия”, 2002. – 368 с.